

MILENA VUKOTIĆ

Pod naslovom *Raznovrsnost jednog dara* u dvehiljaditom broju rimskog mesečnog časopisa za teatar *Prima fila*, prošlogodišnjem dobitniku nagrade za najbolji časopis (Sterijino pozorje), objavljen je intervju sa Milenom Vukotić, cenjenom italijanskom glumicom o kojoj se u nas malo zna. Koristimo priliku razgovora koji je sa Milenom vodila Marikla Bođo da tu osobenu ličnost predstavimo i našim čitaocima.

Ko je Milena Vukotić?

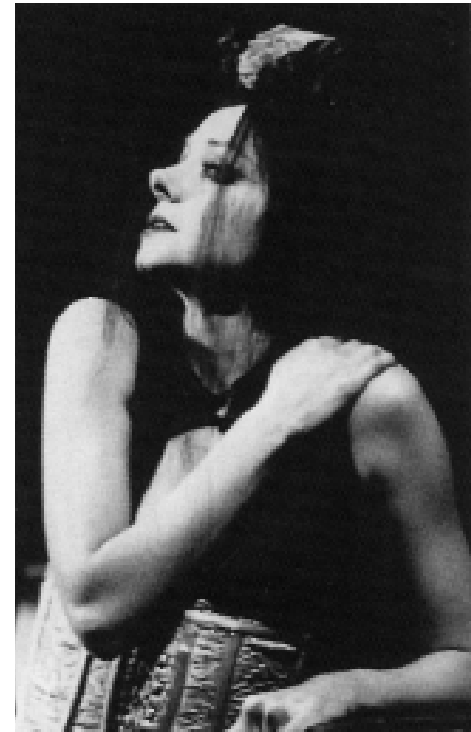
Novinarka opisuje Milenu kao uzdržanu intelektualku, koja pretpostavlja manje društvo, apartne pojave, živi u porodičnoj kući, punoj sećanja na pretke. Majka je bila pijanistkinja i kompozitorka, učenica Respigi-ja Nervija, iz porodice čuvenog arhitekta. Otac joj je bio svestran umetnik, aktivan u grupi Futurista i u svoje vreme naslednik cele jedne dinastije glumaca i muzičara. Jugoslovenka poreklom, rođena u Rimu, mladost provodi u Pragu kamo je vode diplomatski putevi njenog oca. „Velika je sreća za mene što sam postala glumica, ništa drugo ne bih umela da radim.”

Svoj dar je kultivisala stidljivim ali upornim strpljenjem, posvećujući se uz majku muzici. Uči balet u bečkom Kon-

zervatorijumu i nizu drugih škola širom Evrope. Najzad, porodica odlučuje da Milena ode u Pariz i da se ozbiljno posveti studiju baleta u Konzervatoaru. Pet godina napornih studija surove discipline na kraju su krunisani prvom nagradom i jednogodišnjim usavršavanjem u pariskoj Operi. Iscrpljujućem usavršavanju suprotstavlja se neukrotiva potreba da se radeći isproba. Uspeva to da ostvari u baletima Rolana Petija a zatim u trupi bizarnog čileanskog mecena, markiza

„Ljuljaška” S. Beketa, režija Mario Morini

„Balkon” Ž. Ženea, režija Antonio Kalenda

de Kievasa, s kojom posle frenetične turneje po Evropi odlazi u Ameriku sa Vagnerovim *Tristanom* u Dalijevoj scenografiji, uz umetnički doprinos Pabla Pikasa. „Sa tom predstavom snova tri i po godine su minule kao tren” i već početkom 60-tih oseća neodoljivu potrebu za nekom temeljnijom i raznovrsnijom komunikacijom sa publikom. U vreme studija učila je glumu kod Tanje Balašove, glumačkog pedagoga u Dilenovom pozorištu *Atelje*. Želela je da glumi pre svega na filmu. Očijukala je s filmom

Pariski balet Rolana Petija

„Ravnodušni lepotan” Ž. Koktoa

sve dok nije videla Felinijevu *Ulicu* i shvatila da je gluma njena najdublja vokacija. Igrala je u Felinijevim filmovima – *Iskušenje dr Antonija*, *Bokačo '70*, *Đulijeta od duhova*, *Tri koraka u deliriju*, *Amarkord*, – i sa Mazinom postaje nerazdvojan saradnik, a to divno prijateljstvo trajalo je sve do rediteljeve smrti.

„Balet, teatar, film? Šta vas posebno privlači?” – pita Božo. „Film” – ne okleva da kaže, a onda jedan sjaj u očima, uz osmeh: „Izuzimam Strelera koji mi je obogatio dušu!” Seća se kratkog ali intenzivnog perioda kad je, u vreme osporavanja, Streler napustio Pikolo teatro di Milano i stvorio teatarsku grupu sa kojom je postavio Vajsovu *Baladu o luzitanskom strašilu* u kojoj su igrali velikom majstoru najverniji glumci, koji su, kao i on, kroz teatar zagovarali ne samo umetnost nego i slobodu političkog promišljanja. Streler se posle vratio u Pikolo teatro, koji je, uostalom, i stvorio zajedno sa Paolom Grasijem, ali koji nije sačuvao dizgine za obojicu i Milena ne želi da se seća manje blistavih trenutaka genija.

Otkriće filma donelo joj je popularnost nepoznatu u teatru i baletu. Snima film sa Latuadom, istovremeno igra na TV, snima drame i serije. Početkom 80-tih snima emisiju o sebi *Milenin kratki srećan život* u kojoj pleše *Silfide*, igra u Tardjeovoj drami, pokazuje egzibicije u modernom plesu i na kraju govori jedan delikatan monolog koji je specijalno za nju napisao Silvano Ambrodi.

„Aplauz je kao ljubav – naglo se pojavi, učas zaseni, pa traje tu, daleko ili blizu, skriveno – ali se očekuje.”

„Ljubavnici” K. Goldonija, režija F. Enrikes

Milena se tako temeljno transformiše u plašljivu sestru u Ibzenovom *Jonu Gabrielu Borkmanu*, očajnicu u Koktoovom *Ravnodušnom lepotanu*, sofisticirano interpretira Beketove fantazme *Usta* i *Monolog*, neverovatna je u izmučenoj majci u Pirandelovoj *Priči o zamenjenom sinu* i tolikim drugim likovima kojima je podarila život, svaki put s izrazitom doslednošću autoru, tekstu, ideji.

Valja se prisetiti tri tako različite uloge da se čini nemoguće da ih igra ista glumica. Talijanska glumica na dvoru kralja od Francuske u Santanelijevom komadu *Pulčanela*, prema Robertu Roseliniju, a u jednoj od najlepših režija Mauricija Skalfara pre nekoliko godina – bila je to obešenjačka figurina puna živahnosti, ličnost satkana od radosti. Zanela sestra u *Prva u miru* Tomasa Bernharda, prošle sezone, neka vrsta napuštene žrtve brata nacističkog zvaničnika i sestre u sporazumu s njim, igrana sa nečuvanom snagom u preziru izraženom celim telom i jednostavnom mimikom. Njena „despotska” majka u Olbijevoj *Delikatnoj ravnoteži*, trenutno na turneji, kontrolisana u egzistencijalnoj krizi na granici ludila, trijumfovala je u ulozi za koju se inače ne bi reklo da je njena. Poslednja uloga na televiziji je uloga elegantne, smirene majke u *Lekaru u porodici*. Za francusku televiziju priprema jednu blizanačku verziju serije *Čudesna porodica*, zahvaljujući njenom poliglottizmu.

Ne otkriva buduće planove ova studiozna, čudesno raznolika a tako stidljivo apartna

NEKROŠIUS SE VRAĆA ŠEKSPIRU

Posle *Hamleta* i *Magbeta* i za *Otela* reditelj istražuje primordijalne elemente na kojima gradi predstavu. Voda i vazduh su odabrani elementi koji na sceni postaju more, suze, brodovi, jedra, mreže. Ovaj *Otelo* menja formu kao u laboratoriji, počevši od slike i detalja preko uveličavanja

stvara se tkanje za pripremu komada na sceni. U svojoj nutrini likovi delaju kao nezavisni od volje, potpuno poništeni, zaobljenici jednog gvođenog rituala. Radnje *Otela*, *Jaga*, *Dezdemone* slede zavere neizbežne sudbine koja ostavlja mesta samo za sažaljenje. Upravo je sažaljenje to što podstakne *Otela* da zagrlji *Dezdemonu* i grleći je neprestano istovremeno ubija. Sve tri Šekspirove drame u režiji Eimuntasa Nekrošiusa igrane su letos na Festivalu u Parmu.

„*Otelo*”, ftohronika Tomazo
le Pera

* * *

U junskom broju rimskog teatarskog časopisa *Prima fila*, na celoj zadnjoj strani korica, objavljen je, s pozivom – Vraćamo se u Novi Sad na Festival srpskog teatra – detaljan program 46. Sterijinog pozorja.

To se dešava prvi put, i to zahvaljujući pažnji odgovornog urednika časopisa, g. Nučija Mesine, prošlogodišnjeg gosta festivala.

Izbor sa evropskih letnjih festivala

Venecija – bijenale

A. P. Čehov: *Galeb*, projekat Eimuntasa Nekrošiusa, glumci Učiteljske škole
G. Bihner: *Vojcek*, režija Đorđo Barberio Korseti
Boto Štraus: *Novi tekst*, režija Peter Štajn
K. Goci: *Ljubav tri pomorandže*, režija Beno Beson

79. Festival u areni Verone, u celini posvećen Verdiju

Rekvijem, Trubadur, Aida, Nabuko, Rigoletto i Travijata

Salzburg

H. fon Hofmanstal: *Jederman*
Kristof Rajnsmejr: *Nevidljivi*, režija Klaus Pajman
V. Šekspir: *Magbet*, režija Kaliksto Bjeito
V. Šekspir: *Kako vam drago*, režija Kristof Martaler

Beč

Bernar-Mari Koltes: *Roberto Cuko*, režija Klaus Mihael Griber
Kan Temba: *Odelo*, režija Piter Bruk

V. Šekspir: *Hamletova tragedija*, adaptacija i režija Piter Bruk
Biljana Srbljanović: *Supermarket*, režija Tomas Ostermajer

Avinjon

Molijer: *Škola za žene*, režija Didje Bezas
V. Šekspir: *Magbet*, režija Silven Moris
Ž. Rasin: *Berenika*, koncepcija Frederik Fisbah i Bernard Monte
Ž. Žene: *Balkon*, režija Žan Bualo
Helikopter MC 14/22, koreografija Anđelin Preljokaj
A. Žari: *Kralj Ibi*, režija Bernar Sobel
A. Puškin: *Boris Godunov*, režija Diklen Donelan
Marius fon Majenburg: *Lice vatre*, režija Oskar Koršunovas
Le temps du repli, koreografija Jozef Nađ
V. Šekspir: *Hamlet*, režija Kžištof Varlikovski
G. Bihner: *Dantonova smrt*, režija Tomas Ostermajer

Edinburg

Alesandro Bariko: *Devetstote*, režija Fran-
soa Žirar
Agota Krištof: *Sveska*, De Onderneming,
Antverpen
Haširigaki, koncepcija i režija Hajner Ge-
bels
Tomas Bernhard: *Stari majstor*, režija Šte-
fan Miler
A. P. Čehov: *Galeb*, Burgteatar, Beč

Amsterdam – Holandski festival

E. Vargas: *Orakul*, režija Enrike Vargas
Šarl Mi: *Prava ljubav*, režija Ivo van Hove

R. Foreman: *Sad, kad je komunizam mrtav, život mi je prazan!*, režija Ričard Foreman

A. Puškin: *Boris Godunov*, režija Diklen Donelan

V. Šekspir: *Hamlet*, režija Kžištof Varlikovski

Cirih – festival monologa

Monologe iz tekstova Elfride Jelinek, Tomasa Bernharda, Tomasa Hiklimana, Rajnald Geca i Alberta Ostermajera govore poznati reditelji: Ajnar Šlef, Klaus Mihael Griber, Kristof Martaler i Andre Jung.

Berlin – Kina-fest, 17–30. septembar 2001.

U Berlinu, u produkciji Johen Hana, dugo je pripreman festival pod nazivom *Azijsko-pacifičke nedelje*.

Eksperimentalni teatar: *Stare priče, novo ispričane*, Lu Ksun
Ričard III, režija Žaohua
Govorni teatar: *Zbogom moja konkubino*, Mo Jan i Van Šuzeng
Tradicionalna Kun opera: *Četiri mala komada Pisma Pipe*, sa Lijang Gu-Jin

Gostuju *Eksperimentalni teatar* iz Pekinga, *Teatar plavog neba* iz Pekinga i *Kun opera* iz Šangaja. Mnogo mladih lepih glumica i glumaca na ovom festivalu za koji je inicijativu dala Senatska komisija za nauku, istraživanje i kulturu Berlina i Informacioni biro Narodne Republike Kine iz Pekinga. Sa berlinske strane projekat je materijalno omogućila, sredstvima zadužbine, Nemačka klasna lutrija.

Priredila i prevela Ognjenka MILIĆEVIĆ